

JEGYZŐKÖNYV

A MAGYAR TÖRTÉNELMI TÁRSULAT (MTT)

2010. ÉVI KÖZGYŰLÉSÉRŐL

Helye: ELTE BTK Kari Tanácsterem Budapest V. ker. Múzeum krt. 4.

Időpontja: 2010. június 26.

Jelenlévők: ld. az 1. sz. mellékletben (jelenléti ív).

Pók Attila üdvözölte a megjelenteket és felkérte Orosz István akademikust a közgyűlés levezető elnöki teendőinek ellátására.

Orosz István a Társulat nevében megköszönte Borsodi Csabának, hogy az ELTE BTK minden ellenszolgáltatás nélkül engedte át a Dékáni Tanácsstermet a Magyar Történelmi Társulat 2010. évi közgyűlésének megtartására. Kérte a jelenlévőket, hogy a közgyűlés napirendjét fogadják el, és javaslatot tett, hogy a jegyzőkönyv hitelesítésére Tringli Istvánt és Pál Lajost kérjék fel.

A közgyűlés egyhangúan elfogadta a napirendi pontokat és a jegyzőkönyv hitelesítőket.

Orosz István a továbbiakban felhívta a figyelmet arra, hogy egyre többen foglalkoznak a magyar őstörténettel. Kiemelte: a történészek feladata, hogy nagy figyelmet fordítsanak a médiákban megjelenő téveszmék korrigálására.

Ezt követően **Pók Attila** felkérte Csukovits Enikőt az MTA Történettudományi Intézet főmunkatársát, hogy „A középkori Nyugat-Európa magyarságképe” c. előadását tartsa meg.

Orosz István elnök megköszönte a nagy tetszéssel fogadott értékes előadást, amely letölthető a Magyar Történelmi Társulat honlapjáról.

Sipos Levente A rendszerváltás története c. pályázatra benyújtott műveket értékelte és kihirdette az eredményt.

2008-ban a Társulat, az ELTE BTK Történeti Intézete, az MTA Történettudományi Intézete, az MTA Politikai Tudományok Intézete, a Politikatörténeti Intézet és az 56-os Intézet közös pályázatot hirdetett. A pályázatra 17 pályamű érkezett. Elbírálásukra a meghirdető intézmények munkatársaiból bírálóbizottság alakult: Bayer József, Póto János, Ripp Zoltán, Tischler János Sipos Levente és Varga Zsuzsanna részvételével. A bírálóbizottság megállapította, hogy a pályázat sikeres volt, az írások gazdagították a rendszerváltás történetével kapcsolatos ismereteinket.

A 250.000 Ft-os első díjat Fazekas Csaba kapta.

A pályázati kiírásban meghirdetett két II. (150.000 Ft-os) díj közül csak az egyik került odaítélésre, ezt Tábori Ferenc kapta. A III. díjat Majoros Lajos, valamint S. Novotny Júlia és Szilágyi Emese kapta. (100-100.000 Ft).

Oklevelet kapott: Borsos Attila, Dr. Bertalan Péter, Bérdi Gabriella, Cseh Miklós, Dr. Dányi László, Paksa Rudolf, Somi Zsuzsanna, Szócs Zoltán Oszkár, Tompa Ivánné, Vaszilóné Bukta Erzsébet, Vörös Zsuzsanna.

Sipos Levente végül megköszönte minden pályázó munkáját.

Orosz István javasolta, hogy a Társulat lehetőség szerint a következő években is írjon ki pályázatot. Megköszönte Sipos Leventének és a bírálóbizottságnak a munkáját. Felkérte Pók Attila főtítkárt, tartsa meg évértékelő beszámolóját.

Pók Attila beszámolója elején elmondta, hogy az egyes területek munkájáról az adott csoportok vezetői tájékoztatják a közgyűlést.

A Társulat 2009 szeptemberétől 2010 júniusáig 14 központi rendezvényt tartott, amelyeken 30-60 érdeklődő jelent meg. Ezek olyan kutatási eredményeket ismertettek, amelyek a társadalmat aktuálisan foglalkoztató kérdésekhez kapcsolódnak.

A Társulat a beszámolási időszakban megtartotta a szokásos őszi és tavaszi igazgatóválasztmányi ülést.

A Társulat több rendezvényen társrendezőként működött közre: Vak Bottyán konferencia, Hóman Bálint megemlékezés, Afrika-történeti konferencia, az Erdélyi Múzeum Egyesület alakulásának 150. évfordulója alkalmából rendezett ünnepség, a debreceni arisztokrácia - történeti konferencia, valamint azon a vitán, amit az iskolák 12. osztályos tanulóinak szánt történelemtankönyvekről tartottak.

A Tanári tagozat elnöke Szabolcs Ottó visszavonult az aktív munkából. Több évtizedes, eredményes munkáját Arany Katedra díjjal jutalmazták. Helyére 2009 novemberében Borsodi Csabát választották meg.

A tervekről beszélve kiemelte, hogy a jövő évben lesz a Szatmári Béke 300. évfordulója. A Társulat ez alkalomból 2011. április 29–30 között nemzetközi tudományos konferenciát szervez, amit Gebei Sándor készít elő.

A 2010–2011 évben a havi előadások témái továbbra sem pusztán évfordulók köré csoportosulnak, hanem a hagyományoknak megfelelően aktuális kérdésekhez kapcsolódó történeti kérdéseket új kutatási eredmények alapján tárgyalnak. Az előkészítésben lévő témák között szerepel például a magyar alkotmány története, az alkotmányozás problémaköre. A Társulat egykori meghatározó személyiségeivel is foglalkoznak rendezvények, így decemberben Eckhart Ferencről lesz kerekasztal-beszélgetés.

Pénzügyi kérdésekre áttérve elmondta, hogy a Társulat működésének alapja továbbra is a Magyar Tudományos Akadémiától kapott rendszeres évi támogatás, a múlt évben 3.4 millió Ft. Az MTA ez évi támogatását a Társulat még nem kapta meg. Ezért előfordulhat, hogy a honoráriumok kifizetése késedelmet szenved. A tagsági és pártolói díjából befolyt összeg a beszámolási időszakban közel 2 millió Ft volt, amit kiegészített a személyi jövedelemadókból átutalt 1%, 263 ezer Ft. Külön köszönetet mondott ezért a tagságnak.

A Nemzeti Kulturális Alapon keresztül az elmúlt évre Hiller István oktatási miniszter 8 millió Ft-ot biztosított a Társulat munkájához. Ez a legnagyobb összegű támogatás, amit valaha kapott a Társulat, ezért is őszinte köszönetet mondott. Az NCA-an keresztül pályázat útján 1,5 millió Ft-ot nyert el a Társulat. Ebből azonban 9 %-t a közvetítő cégnek kellett kifizetni. Kiemelte, hogy a Társulat havi működési költsége közel 1 millió Ft. Új forrást továbbra is a pályázat jelenthetnek.

A Társulat anyagi lehetőségeinkhez mérten támogatott rendezvényeket, ahol társrendezőként vett részt, segítette kiadványok megjelentetését és a Dárdai Ágnes nevével fémjelzett történelem tanárok munkáját segítő honlap létrehozását is. A Társulat honlapja naprakész (2007 nyara óta kb. 15000-en látogatták). Tagsági díj fizetése mellett a honlapon keresztül a Századok adatbázisa is a tagok rendelkezésére áll.

Megköszönte Borsodi Csabának, hogy a társulati rendezvények közgyűlés megtartását a terem biztosításával segítette.

Orosz István megköszönte a főtítkárnak beszámolóját. Vitára bocsátotta az elhangzottakat.

Ördögh Piroska gratulált a Társulat eredményes munkájához. Kérte, hogy a havi előadásokról a vidékiek is kapjanak értesítést.

Pók Attila elmondta, hogy a jelenlegi anyagi helyzet nem engedi meg a (teljes körű) postai értesítés küldését, mivel ez rendezvényenként kb. 80.000 Ft-ba kerülne. Minden e-mail címmel rendelkező tag minden rendezvényről kap értesítést. Felhívta a figyelmet arra, hogy a Társulat honlapján minden esemény időpontja megtalálható, az előadások hanganyaga szintén, a tagok tehát itt is figyelemmel kísérhetik a Társulat életének eseményeit.

Orosz István reményét fejezte ki, hogy az új kormány oktatási és kulturális politikájában is szerepet kaphat a Társulat támogatása. Ezután szünetet rendelt el.

A szünet után **Pál Lajos** a Századok c. folyóirat felelős szerkesztője tartotta meg beszámolóját. Gazdasági kérdéseket érintve elmondta, hogy az utóbbi években a technikai háttér, a hardver- és szoftverfejlesztés nem folytatódott, mert az anyagi lehetőség csak a folyóirat ún. null-száldós előállítását tette lehetővé, a fejlesztésekre már nem maradt pénz. A lap terjedelme kb. 100 ív/ év, amit továbbra is biztosítani tud a szerkesztőség. Évek óta nincs mód a honorárium, a szerkesztői díjak és az előkészítő munka bérének emelésére. Jelenleg csak bízni lehet abban, hogy a benyújtott pályázatok kedvező elbírálása révén javulhat a szerkesztőség anyagi bázisa.

A megjelent számok szakmai színvonaláról elmondta, hogy minden számban volt egy-két kimagasló tanulmány és összességében is, a szakmai közvélemény megítélése szerint a színvonal jó. Továbbra is korszakonkénti tematikus számokat készítenek.

Felhívta a tagság figyelmét arra, hogy mintaként megjelent a folyóirat egy száma lapozható (nyomtatáshű, pdf-es) formában is. Befejezésül hangsúlyozta, hogy a Társulattal továbbra is elektronikus úton lehet a legkönnyebben tagsági viszonyt létesíteni, az éves tagdíj befizetése és elektronikus regisztráció után biztosítják hozzáférhetőséget a Századok on-line archívumához.

Ez után **Borsodi Csaba** a Tanári tagozat 2009 novemberében választott új elnöke ismertette a tanári tagozat munkáját. Köszönetét fejezi ki Mucsi Józsefnek a Társulat országos titkárának, hogy Szabolcs Ottó betegsége idején, az új vezetőség megválasztásáig, zökkenőmentesen intézte a tagozat ügyeit. A Tagozat tiszteletbeli elnökévé Szabolcs Ottót választották meg.

Fontosnak, érdekesnek és ígéretesnek mondta a múlt év októberében rendezett, a 12. osztály történelem tankönyveiről tartott vitát. Ezen jelen voltak kiadók, szerzők, opponensek, tanárok. A jövőre nézve megállapodás született, hogy a tankönyvek felülvizsgálatát folytatni kell a 11. osztálytól lefelé is. Elmondta még azt is, hogy több konferencián társrendezőként vett részt a Tagozat. /pl. Tiszai Euro-Atlanti Nyári egyetem, Sárospataki Nemzetközi nyári egyetem./ Saját rendezésű volt az Országos Módszertani konferencia. Létrehozta a Tagozat és 2010-ben már működik a www.tortenelemtanitas.hu és a www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu honlap.

Hagyományokat követve újból szeretnék megjelentetni a Történelemtanári Továbbképzés Kiskönyvtára újabb kötetét és a történelem pedagógiai füzeteket. Pályázat elnyerése esetén www.tortenelemtanitas.hu honlapon jelenne meg digitalizált változatban.

Tudományos konferenciát szerveznek Trianon 90 éve és honvédelmünk múltja címmel a XV. Országos biztonság és honvédelem c. történelemtanári konferencia keretében. Ez év végén is megszervezik az Országos Történelem Módszertani konferenciát. Erőforrásaik javítása érdekében igyekeznek minél többet pályázni.

Zsoldos Attila tájékoztatást adott arról, hogy 2010. április 26-án megalakult a Turul c. folyóirat új Szerkesztő Bizottsága. Tagjai: Kollega Tarsoly István /MGHT alelnöke/, Zsoldos Attila /MTT alelnöke/, Reisz T. Csaba /MOL főigazgató/. A Szerkesztő Bizottság döntése alapján a főszerkesztő Rácz György /MOL/, felelős szerkesztő Katona Csaba /MOL/ lett. 2010. május 11.-én a Szerkesztő Bizottság elfogadta a felelős szerkesztő által javasolt szerkesztőség összetételét: Debreczeni-Droppán Béla és Körmendi Tamás /MGHT/, Laczlavik György és Katona Csaba /MOL/, Soós István és Neumann Tibor /MTT/. Külső munkatárs W. Kovács András /Erdélyi Múzeumi Egyesület, Kolozsvár/.

A szerkesztőbizottság megalkotta saját ügyrendjét. A 2010. évi 4 szám várhatóan két részben szeptemberben, illetve novemberben jelenik meg.

Horváth Emőke bejelentette, hogy 2009 nyarán megalakult az Egyháztörténeti tagozat. Két előadást szerveztek. Fazekas Csaba: A rendszerváltás és egyházpolitika, Borsodi Csaba: Az egyházi levéltárügy áttekintése címmel. Megköszönte, hogy a két előadást az ELTE Történeti Könyvtárában tarthatták meg. A jövőben is szeretnének egyháztörténettel kapcsolatos konferenciákat szervezni pályázati pénzek segítségével.

Vonyó József az MTT Dél-dunántúli csoportjának 2009–2010 évi tevékenységét ismertette. A csoport tevékenységi formái: helytörténeti kutatások irányítása, ismeretterjesztő előadások, vetélkedők szervezése, szakértői szerep ellátását szakmai kérdésekben.

2009. november 13–14-én Rendszerek, váltások címmel rendeztek konferenciát a Társulat országos elnökségével, az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltárával, a PTE BTK Történettudományi Intézetével és interdiszciplináris Doktori Iskolájával, valamint a PTE történész hallgatói egyesületével együttműködve. Az előadók között volt Fodor István, Gyarmati György, Hanák Gábor, Ormos Mária, Pók Attila, Vonyó József. A csoport közreműködött a Pécs Története Alapítvány által szervezett Pécs történetéből c. konferencián. A csoportnál 2009. november 14.-én került sor a tisztújításra. Továbbra is maradt a korábbi szervezeti felépítés. Regionális vezetőség: elnök, titkár, tanári tagozatvezető, programszervező, gazdasági titkár, 4 alelnök, akik a dél-dunántúli térség I-I megyéjét képviselik /Baranya, Somogy, Tolna, Zala/. A megyei szervezetek felépítése azonos a regionális szervezettel, kivéve az alelnöki posztot.

Az új választás eredményeként az elnök Vonyó József, titkár Lengvári István, a tanári tagozatvezető Dévényi Anna. Befejezésül szólt arról, hogy a csoport megszüntette önálló pénzkezelését. Gazdálkodását a jövőben a Társulat más tagozataihoz hasonlóan az Országos Központ gazdálkodása keretében kívánja folytatni. A megyei kulturális intézményekkel közösen szervezett rendezvényeket pályázati pénzből finanszírozzák.

Vizi László Tamás az MTT Kelet-dunántúli csoportjának munkájáról számolt be.

Tájékoztatta a tagságot arról, hogy a csoport háttérintézményei a székesfehérvári Kodolányi János Főiskola Társadalomtudományi és Kulturális Tanulmányok Tanszéke, a Szent István Király Múzeum, és a Székesfehérvári Városi Levéltár.

Szervezeti kérdések kapcsán három fontos változás történt csoportjuk életében. A KJF-án megalakult a Történelem Tanszék, a csoport munkájába bekapcsolódott a Székesfehérvári Püspöki és Székeskáptalani Levéltár, valamint a Fejér Megyei Levéltár. A KJF tanszékein 8 szakmai műhely és kutatócsoport működik.

Két konferenciát rendeztek a beszámolási időszakban. A konferenciák anyagából tanulmánykötet készül. A csoport több tagja tartott előadást tanári továbbképzés keretében és más, felnőtt képzési programokban, számos publikációval jelentkeztek. Sajnálattal szólt arról, hogy forráshiány miatt nem került megrendezésre a középiskolások országos történelmi vetélkedője.

Barta János elfoglaltsága miatt **Püski Levente** mutatta be a Hajdú-Bihar megyei csoport munkáját. Részt vettek az Erdélyi Múzeum Egyesület megalapításának 150. évfordulójára rendezett ünnepségen. Konferenciát tartottak a székelység történetéről. Berettyóújfalun rendeztek egy konferenciát a Bihari Múzeummal közösen. Nagy sikere volt az Arisztokrácia története c. konferenciának. Az ott elhangzott előadások anyaga társulati támogatással könyv formájában is megjelent.

Szabó Ferenc a Békés megyei csoport nevében elmondta, hogy csoportjukban jelenleg nincs érdemi munka. A vezetőség tagjai közül többen elköltöztek vagy elhunytak. A megyei önkormányzattal sem tudnak már együttműködni, mivel az önkormányzat a Honismereti Egyesület rendezvényeit részesíti előnyben. Az iskolákban is nehézkes a tanári tagozat rendezvényeire résztvevőket toborozni, tekintettel arra, hogy hiányzás esetén a tanároknak kell helyettesről gondoskodni.

Bana József, a győri csoport vezetője hivatalos elfoglaltsága miatt nem tudott a közgyűlésen részt venni, de beszámolóját megküldte. Csoportjuk legnagyobb szabású rendezvénye 2009-ben a Napóleon Magyarországon c. konferencia volt. A konferenciához kötődő kiállításon számos új, korábban nem ismert dokumentumot is bemutattak. A vándorkiállításnak több vidéki nagyváros is helyt adott, Budapestre ez év novemberében kerül. A konferencia anyagát tartalmazó kétkötetes kiadványt is ekkor fogják bemutatni.

2009 szeptemberében Pécsen került megrendezésre a cigányság múltjával foglalkozó 7. konferencia. Itt mutatták be a Cigánysors c. kiadványsorozat II. kötetét. A Társulat a rendezvényt és a kiadványt is anyagilag támogatta.

2010-ben kiemelt rendezvényük volt a Zechmeister Károly (Győr város egykori polgármestere) halálának 100. évfordulója tiszteletére rendezett ünnepi díszközgyűlés, és kiállítás.

A Múzeumok Éjszakájához a levéltár is csatlakozott. 2010 novemberében ismét megrendezésre kerül a Győri Levéltári Napok, immár 13. alkalommal. A Társulat a csoport több kiadványának megjelenését támogatta.

Szász Zoltán a Társulat Revíziós Bizottságának elnöke bejelentette, hogy a Revíziós Bizottság megvizsgálta a Társulat pénzügyi jelentéseit /közhasznúsági jelentés a MTT 2009. évi működési támogatásáról és költségeiről, valamint a számviteli törvény szerinti egyéb szervezetek közhasznú egyszerűsített beszámolója/ és megerősítette, hogy a törvényes határidőre elkészültek és beadásra kerültek a pénzügyi hatóságok által előírt pénzügyi jelentések. A Társulat pénzügyi beszámolója elfogadását javasolta a közgyűlésnek.

Gyarmati György beszélt a Dél-Alföldi csoport munkájáról, mivel a csoport vezetője, Rácz Lajos külföldön tartózkodott. A csoport részt vett a szegedi Móra Ferenc múzeum és a Juhász Gyula Tanárképző főiskola rendezvényén, ahol Csorba László tartott előadást Széchenyiről.

Orosz István felkérésére ezután szavazás következett:

A közgyűlés a főtitkári beszámolót a gazdálkodásáról szóló jelentéssel együtt egyhangúan, ellenszavazat és tartózkodás nélkül elfogadta.

Orosz István kérte a Társulat vezetőségét, hogy fejezze ki köszönetét Szabolcs Ottónak a Tanári tagozat volt elnökének nyugdíjba vonulása alkalmából, több évtizedig tartó sikeres munkájáért. Megköszönte a részvételt és bezárta a közgyűlést.

A közgyűlés teljes hanganyaga megtalálható a Társulat honlapján.

k.m.f.

A jegyzőkönyvet készítette: Gerő Lászlóné

Hitelesítették:

Tringli István

Pál Lajos